

אצלנו

קיץ 2010 / סיון תש"ע

גליון מס' 21

רח' קפלן 17, תל אביב, טל': 03-6093476, פקס: 03-6951310 / דואר: ת.ד. 23574, תל אביב 61234

חיפוש שורשים משפחתיים

במזנון אשר בבית הורי הייתה קופסא, קופסת התמונות השתקתה, לא היה מי שיספר את סיפורן. התמונות הישנות ביותר צולמו ברזקנה ובליבאו בסביבות 1900. לא היה ברור לי מי מופיע בצילום ובצעירותי לא שאלתי.

הסופר ניצול השואה אהרון אפלפלד אמר פעם כי באמצעות הכתיבה הוא חש שקרוביו לא לגמרי מתים, וכך גם חשתי במחקר שורשי משפחתי אשר איפשר לי למצוא את החוליה החסרה שבשרשרת, אמנם פגומה אך בכל זאת מקשרת בין העבר להווה.

תהליך ההתחקות אחר מוצא המשפחה מרתק, זכיתי לחוות רגעי אושר וגם רגעי ייאוש, יחד עם זה הסקרנות הגדולה היא המניעה את המשך המחקר.

מצאתי לדוגמא שמוצא משפחות ברקן ויעקובסון הוא מיקבפילס (Jekabpils). הרישומים המוקדמים ביותר מצביעים על כך שהן הגיעו למקום בסביבות 1750, אך לא ברור מאין.

מחקר שורשים איננו עוסק רק בעבר אלא גם בהווה. בזכות הפרטים שאספתי הצלחתי לאתר קרובי משפחה בארצות שונות שהקשר עימם נותק לפני עשרות שנים ואחרים שלא ידעתי על קיומם וכך נפתרו עוד מספר תעלומות.

כל אחד יכול לבנות עץ משפחה, כל אחד יכול לכתוב. כל אחד מאיתנו מספר סיפורים. בעבודת שורשים אנו משמרים את ההיסטוריה המשפחתית לא רק למעננו אלא גם למען הדורות הבאים ברוח הדברים שבמסכת אבות "דע מאין באת ולאן אתה הולך".

במפגש של יוצאי לטביה ואסטוניה שיתקיים בשפיים ב-18.6.2010 אתמקד בהרצאתי בנושא - חיפוש שורשים בלטביה. אם יהיו די מתעניינים בנושא נשקול הקמת קבוצה שתפגש מספר פעמים על מנת להעמיק בנושא תוך הכרת מקורות שונים למחקר משפחתי בלטביה ובכלל.

אלה ברקן, תל-אביב

Элла Баркан начала исследовать свои семейные корни, наткнувшись в шкапулке на старинные фотографии, снятые в Либаве и в Резекне. С тех пор она дошла до своих предков, поселившихся в Екабпилсе аж в 1750 г.

Благодаря этим поискам она нашла родственников, связь с которыми пропала много лет назад, а о существовании иных – вообще не знала.

Изучением своей родословной может заняться каждый, считает Элла. **Рассказ о том, как это делать, она начнет на встрече 18 июня в Шфаим.**

י"ר

אליה ולק

סגן י"ר

זאב גולדשמידט

גזבר

אליהו היימן

מנהלת משרד

אלה ברקן

חברי ההנהלה

גמזו בתיה

גרינמן אריה

ד"ר ולדשטיין אוולין

כהן מנחם

לויס יאיר

למברג פרידה

מורין דוד

עו"ד נטרביץ' לב

פלינר ליבה

קריסין יעקב

ריבק מרק

רפפורט מרים

Годовое собрание Объединения

состоится в нашем зале в Шфаим

в пятницу 18 июня 2010 г. в 10:30 утра

- **Буби Цейтлин – латвийский еврей, сионист, борец – к 20-летию со дня смерти**
- Отчёт правления о работе в 2009 г. и его утверждение
- Как изучать свои корни и строить родословную – вводная беседа

Проезд на автобусе № 601 или на маршрутке (на Нетанию) - остановка на *dereh Heif*, возле ж/д вокзала Арлозоров.

На встрече можно будет уплатить членские взносы и приобрести книги (см. стр. 4).

אסיפה שנתית של האיגוד

תקיים באולם שלנו בשפיים

ביום שישי, 18 ביוני 2010 בשעה 10:30

- **הצדעה לבובי (שמואל) צייטלין – הלוחם הציוני מריגה - לציון 20 שנה לפטירתו**
- דו"ח ההנהלה על הפעילות ב-2009 ואישורו
- חיפוש שורשים והכנת אילן יוחסין – הרצאת מבוא

ניתן להגיע לבניין הקתדרה – מרכז חינוכי חוף השרון באוטובוס מס' 601 או מונית שרות לנתניה – עוצרים בדרך חיפה (נמיר) ליד תחנת רכבת מרכז

במפגש זה ניתן לשלם דמי חבר ולרכוש ספרים (ראו עמ' 7)

Я ЭТО ВИДЕЛА И НЕ ЗАБУДУ!

В конце февраля 2010 в Риге состоялась презентация книги «Дайте мне говорить» о якобы несправедливой расправе над Гербертом Цукурсом, уничтоженным в 1965 г. израильскими мстителями в Уругвае. Автор книги журналистка Байба Саберте настаивает на том, что нет неоспоримых доказательств того, что Цукурс участвовал в убийстве евреев или отдавал приказы убивать их.

Выход в свет этой книги и кампания обеления убийцы побудила нас обратиться к члену Совета нашего объединения д-ру Ине Михельсон – свидетельнице происходившего в Риге в 1941 г.

Мы, коренные жители Латвии, знаем, что её земля пропитана кровью евреев, причем не только местных, но и пригнанных немцами из Австрии, Германии, Чехословакии и других стран. Немцы поняли и даже заявили, что им незачем марать свои руки, ибо уничтожением евреев с завидным рвением занимаются их местные пособники, зачастую ещё до получения формальных указаний от немцев.

Убийства евреев начались в Риге с 1 июля 1941 г. – дня вступления немецких войск. Сначала стихийно – в пьяном угаре, с целью грабежа, затем более планомерно. Убийц было достаточно много – не только пьяные садисты, отбросы общества, но и немало образованных достопочтенных местных жителей, которые, наконец, смогли дать волю своим чувствам.

Большинство имен убийц, издевавшихся над евреями, было неизвестно, но среди них выделялись знаменитые личности, такие как национальный герой Латвии Герберт Цукурс – профессионально отважный лётчик, после полёта в Гамбию и Палестину в середине 30-х годов выступавший в еврейском клубе и не брезговавший материальной поддержкой этой общины.

Наряду с официальным руководителем фашистской организации Перконкрустс Арайсом (патологическим антисемитом, имевшим, кстати, диплом уже советского юрфака ЛГУ, передавшим, как видно, это чувство некоторым коллегам-юристам в нынешней Латвии), имя Цукурса вызывало ужас у евреев Риги в 1941 г.

Столь популярное лицо, часто появлявшееся в латвийской печати, нельзя было забыть. Его активное участие в кровавой бойне в штабе Перконкрустс, в гетто, в изуверствах над новорожденными в больнице Линас ха-Цедек делало его весьма заметным на фоне остальной своры.

2 июля 1941 года, братья моего отца, все молодые мужчины нашей семьи, были построены в колонны, вероятно по спискам дворников, вывезены в Центральную тюрьму и расстреляны.

1 августа 1941 года я наведала семью Фридман – родителей моего отца и его сестру, проживавшую на ул. Заубес. Ночью в квартиру вломились перконкрустовцы. Крики, обыск, угрозы, приказ освободить квартиру до обеда,

לא שכחתי ולא סלחתי...

בסוף פברואר 2010 הוצג בריגה הספר "תנו לי לדבר" העוסק בעניין הנקמה הבלתי מוצדקת כביכול, ב-Herbert Cukurs, אשר חוסל בידי נוקמים ישראלים באורוגוואי. מחברת הספר, העתונאית Baiba Saberte טוענת, כי אין הוכחות חד-משמעיות שצוקורס לקח חלק ברצח יהודים או שנתן פקודות לרצוח.

בעניין המאמצים לטהר את הרוצח, פנינו לחברת המועצה של איגודנו, ד"ר אינה מיכלסון שהייתה עדה להתרחשויות בריגה ב-1941.

אנו, תושבי לטביה המקוריים, יודעים שאדמת לטביה רוויה בדמם של יהודים, לא רק של המקומיים אלא גם של יהודים מארצות אירופה אחרות, אשר הובאו ללטביה לחיסול. ברציחות ההמוניות של יהודים עסקו בהתמסרות מיוחדת עוזריהם המקומיים של הגרמנים עוד טרם קבלת הוראות מפורשות מן הגרמנים.

רצח יהודים החל בריגה ב-1 ביולי – יום כניסת הצבא הגרמני. בתחילה פעלו הרוצחים המקומיים באופן סטיכי, כשהם בגילופין ובמטרה לשדוד ולגזול. לאחר מכן הם החלו לפעול באופן מתוכנן ומסודר יותר. מספרם של הרוצחים היו רב וביניהם היה לא רק סדיסטים שתויים משולי החברה, רבים מבין אילו שהשתתפו ברצח ובביזה נמנו עם התושבים המשכילים והמכובדים, אשר יכלו סוף סוף לתת דרור לרגשותיהם. בין אילו התבלט הגיבור הלאומי הרברט צוקורס, טייס מקצועי, שלאחר טיסתו לגמביה ולארץ ישראל באמצע שנות ה-30 הופיע במועדון היהודי ולא בחל בקבלת עזרה חומרית מן הקהילה.

Наш венок в Яд ва-Шем в День Катастрофы возложил узник рижского гетто Ашер Резник в сопровождении детей и внуков.

את זר האיגוד בטכס יום השואה ביד ושם הניח השנה אסיר גטו ריגה אשר רזניק בליווי ילדיו ונכדיו.

שמותיהם של צוקורס ושל אַרַייס, מנהיג הארגון הלאומני Perkonkrust, הטילו על היהודים אימה

без багажа. К этому времени чувство отчаяния и безысходности уже царили в каждой семье.

Семья моей матери – известный врач д-р Мэр, служивший в Латышской освободительной армии в Первую Мировую войну и его жена, сестры матери с детьми – была убита в Румбуле. Там же погибли восемь братьев и сестер д-ра Мэра с детьми и внуками. А вот точного места расстрела моих родителей я не знаю.

Я ничего не забыла и не простила! Я выжила благодаря благородству и гуманизму со стороны лучших представителей латышского народа. Это праведники народов мира, чьи имена увековечены и которые, наверняка, отвернулись бы от тех, которые и сегодня не выражают сожаления о содеянных преступлениях. От тех, кто разжигают расовую ненависть в следующих поколениях, не ведающих правды о позорном периоде своей истории.

Ведь вряд ли известно этим молодым о карательных действиях латышских большевиков-чекистов, надежных соратников Ленина и Сталина. Так что не следует забывать прошлое и оправдывать убийства невинных, в т. ч. детей, женщин и стариков участием ничтожного числа евреев в делах советского режима в 1940-41 гг.

Д-р Ина Михельсон, пережившая Шоа в латышском детдоме в Риге.

נוראה, בלתי אפשרי לשכוח אותם. צוקורס בלט מכל שאר חברי הכנופיה, הוא לקח בין השאר חלק בטבח הדמים במטה הפרקונקרוסט בגטו, והתעלל בתינוקות בני יומם בבית החולים "לינת הצדק".

כבר ב-2 ביולי הובלו כל הגברים הצעירים של משפחתנו, כנראה על פי רשימות שהכינו החצרנים, לבית הכלא המרכזי ונורו למוות. משפחת אמי- משפחתו של הרופא ד"ר מֶר, אשר שרת במלחמת העולם הראשונה בצבא השחרור של לטביה - נרצחה ברומבולה. אינני יודעת את מקום הירצחם של הורי.

לא שכחתי ולא סלחתי דבר! אני צופה בהתחדשות האנטישמיות ובגזענות בלטביה בסלידה – הארץ שבה נולדתי, למדתי וניצלתי הודות לאצילותם של כמה מבני העם הלטבי, חסידי אומות העולם ששמותיהם הונצחו ב"יד ושם", אשר הסתירו אותי בבית היתומים. הם היו לבטח מביעים הסתייגות מאלה המלכים את השנאה הגזענית ומשתיקים את האמת על תקופת הקלוון בהיסטוריה של עמם.

ספק רב הוא האם הדור הצעיר יודע אודות פעולות העונשין האכזריות של הבלושביקים הלטביים – הצ'קיסטים הנאמנים לֶנִין ולסטֶלין. על כן אין מקום להשכחת העבר ולהצדקת הרציחות ההמוניות של היהודים החפים מפשע, ביניהם ילדים, נשים וקשישים, בהשתתפותם של מספר זעום של יהודים במעשי השלטון הסובייטי בשנות 1940-41 בלטביה.

ד"ר אינה מיכלסון, ניצולת שואה מריגה, גני תקווה

תיאטרון צ'רות - לספר כדי לחיות

עירית כתבה את המחזה והצליחה לארוג את סיפורי 3 הדורות ולשלבם זה בזה כשבני הנוער משחקים את הניצולים ומציגים את סיפורם. המוסיקה היפה כל כך שנגעה בנימי הנפש העמוקים נכתבה על ידי בנם עמרי דגן.

הצגנו 5 פעמים, מלבד קרובי משפחה וחברים נכחו גם מאות תלמידי בתי ספר, רבים בקהל התרגשו מאוד והזילו דמעה.

בהצגה החגיגית שהתקיימה ערב יום השואה נכח גם שר הרווחה מר יצחק הרצוג אשר התרגש מאוד ועמד על כך שיש להעלותה פעמים נוספות בפני בני נוער.

המופע צולם וכל משתתף מקבל עותק שאיננו רק מזכרת לכל התהליך שעברנו אלא גם מסמך מרגש עבור המשתתפים ובני משפחותיהם.

חמישה פרויקטים מתקיימים בו-זמנית בכמה מקומות בארץ, רוב ניצולי השואה המשתתפים מבקרים באופן קבוע במועדונים הקהילתיים הנמצאים בכל עיר ובני נוער הם תלמידי הטיבות הביניים והתיכון בעיר.

אלה ברקן, תל-אביב

במשך שנה וחצי השתתפתי בפרוייקט מיוחד במינו של תיאטרון עדות שהוקם כדי לספר את סיפוריהם האישיים של ניצולי שואה. בסופו של התהליך סיפורים אלו מבוצעים על-ידי בני נוער – תלמידי כיתות ח' ט' ולראשונה השתתפו גם בני ניצולים שאני נמנית עליהם.

נפגשנו כולנו אחת לשבוע שלושה דורות שלא הכירו קודם. נרקמו בינינו קשרים מיוחדים, ועל כך העידו הניצולים שסיפרו כי בזכות מוכנות הצעירים להקשיב לסיפוריהם הקשים הם מצאו כוחות להמשיך ולספר לעיתים בפעם הראשונה מה שלא העזו לעשות עד כה. גם השתתפותם של בני ניצולים תרמה לתובנות חדשות ביחסי שני הדורות. חלק מן הניצולים לא העלו על דעתם שבניהם סבלו כתוצאה מן ההיסטוריה הכאובה של הוריהם.

המפגשים לא תמיד היו קלים, הרגשות געשו המילים פרצו, דמעות זלגו, אך משהו, לא תמיד מובן, משך אותנו להמשיך ולהגיע. גם הנערות והנערים שעולמם כה רחוק מעולמנו, התמידו להגיע ומצאו כוחות נפש להקשיב ולהרגיש גם אם העין דומעת והלב חש כאב. רגישותם לסיפורי הניצולים ולבני דורי נגעו לליבי.

מנחי הקבוצה הם עירית ועזרא דגן, שחקני תיאטרון, מורים למשחק ובמאים המסורים בכל ליבם לפרוייקט זה.

אתר תיאטרון עדות: <http://www.edut.org.il>
פרוייקט תל אביב 2010: <http://bit.ly/edut2010>

Так убивали евреев в Эстонии

В конце 2009 года Еврейская община Эстонии выпустила брошюру о Холокосте в Эстонии «Под грифом Judenfrei». Это издание не является попыткой дать исчерпывающую картину Холокоста на территории Эстонии, это, скорее, «краткий путеводитель по связанным с национальной трагедией еврейского народа уголкам эстонской земли».

Прекрасно написанная и изданная брошюра (34 стр.) содержит много фотографий, а также карту мест массовых убийств евреев. Кроме того, в брошюре рассказывается о памятниках и памятных знаках жертвам Холокоста на территории современной Эстонии. В конце брошюры приведена краткая библиография и напечатано стихотворение, написанное безымянным узником лагеря Клоога.

Холокост в Эстонии происходил в два этапа:

1. В 1941 году были уничтожены практически все оставшиеся в Эстонии евреи (немногим менее тысячи человек, около 22% от всего довоенного еврейского населения). Это дало возможность гитлеровцам рапортовать с «чистой совестью» в декабре 1941 г., что Эстония является свободной от евреев (judenfrei – отсюда и название брошюры).
2. С 1942 г. начался второй этап Холокоста в Эстонии – уничтожение европейских евреев, привезенных на территорию Эстонии из Литвы (основная масса), Латвии, Чехословакии, Франции и некоторых других стран. Всего погибло около 8 000 европейских евреев.

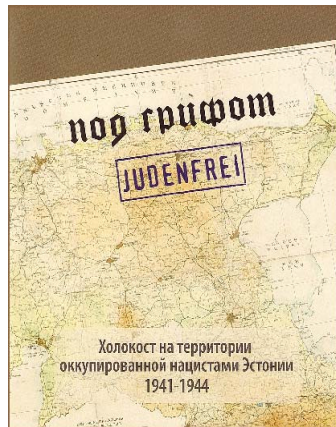
Тем, кто хочет более подробно ознакомиться с историей Холокоста на территории Эстонии, я рекомендую недавно изданную на английском языке книгу Anton Weiss-Wendt “Murder without hatred” (Убийство без ненависти).

Марк Рыбак, Тель-Авив
Основатель музея «Евреи Эстонии»

שוואה על אדמת אסטוניה

הקהילה היהודית באסטוניה הוציאה לאור בסוף שנת 2009 חוברת בשם "תחת התווית: יודן־פֿריי" – אודות השואה באסטוניה. זהו "מדריך קצר לאתרים על אדמת אסטוניה, הקשורים באסון שפקד את העם היהודי".

החוברת בת 34 עמודים מרשימה מאוד. היא מכילה צילומים רבים וכוללת מפת אתרי הרציחות ההמוניות של היהודים. מוזכרים בה אנדרטאות ואבני ציון שבמקומות הרצח. בסוף החוברת רשימה ביבליוגרפית קצרה. בנוסף הוסיפו גם שיר שכתב אסיר אלמוני ממחנה קלוג.

שוואה באסטוניה אנו מבחינים בשתי תקופות: א. בשנת 1941 נרצחו למעשה כל יהודי אסטוניה אשר נותרו בה (כמעט 1000 איש, כ-22% מסך כל יהודי אסטוניה לפני המלחמה). הדבר איפשר להיטלראים בדצמבר 1941 לדווח "במצפון נקי" שאסטוניה טוהרה מיהודים (מכאן שם החוברת - Judenfrei).

ב. בשנת 1942 התחיל השלב השני של השואה באסטוניה – השמדת יהודים שהובאו לשטח אסטוניה מליטא (הרוב במספר), מלטביה, מצ'כוסלובקיה, מצרפת ומארצות נוספות. סך הכל נרצחו באסטוניה כ-8000 מיהודי אירופה.

למי שמתעניין ורוצה ללמוד יותר על השואה באסטוניה אני ממליץ על ספרו של אנטון וייס אשר ראה אור בשפה האנגלית Anton Weiss-Wendt: "Murder without hatred" (רצח ללא שנאה).

חומר מקיף בנושא בשפה העברית נמצא ב"פנקס קהילות לטביה ואסטוניה" (הוצאת "יד ושם", 1988). עותקים ממנו נמצאים במשרד האיגוד ובארכיון בשפיים.

מארק ריבאק, תל אביב
מייסד המוזיאון "יהודי אסטוניה"

В НАШЕМ ОФИСЕ МОЖНО ЗАКАЗАТЬ КНИГИ:

Цена включает стоимость пересылки в Израиле

1. Уничтожение евреев в Латвии 1941–1944. Сборник лекций, Изд-во «Шамир», Рига, 2008 (есть также на иврите и английском) – 70 шек.
2. Песни гетто и концлагерей (на идиш) זאמלונגען פון קאצעט און גטו לידער, Тель-Авив, 2010 – 30 шек.
3. Анна Вильдикан и Альберт Швейцер – о дружбе великого врача и философа с врачом из Латвии, которая провела 11 лет в Африке, а последние 38 лет – в Израиле (см. Эцлейну № 19), Иерусалим, 2009 – 55 шек.
4. Еврейская Латвия. Краткий путеводитель. Рига, 2009 – 25 шек.
5. Еврейская Рига. Краткий путеводитель. Рига, 2009 – 20 шек.

Чек на имя איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה выслать по адресу תל אביב, 61-234, ת.ד. 23574

Факел в День Независимости

Среди тех, кто удостоился чести зажечь факел на церемонии Дня Независимости на горе Герцля в 2010 году, была Ира Хайтин, приехавшая с родителями из Латвии в 1993 г., жительница Нахарии. Батья Гамзу беседовала с Ирой и её мамой Мусей Хайтин.

«Я репатрировалась в Израиль с родителями в возрасте 13 лет и окончила среднюю школу в Маалот, с углубленным изучением химии и биологии, — рассказывает Ира. Службу в Цахале проходила в оперативном отделе штаба Северного округа. Затем поступила на отделение растениеводства сельскохозяйственного факультета Еврейского Университета в Реховоте, где получила вторую степень в области лесоводства. Это новая специализация в Израиле и я, начав работать в Национальном Фонде — Керен Кайемент, была первой девушкой-лесником в стране. Думаю, что именно поэтому, а также учитывая, что я не уроженка страны, меня и выбрали для участия в столь торжественной церемонии.»

Из беседы с матерью Иры, Мусей Хайтиной, выяснилось, что её корни по материнской линии из Лудзы в Латгалии. Старожилы Лудзы помнят прадеда Иры Рувена Маноима, выпекавшего очень вкусный хлеб и её дедушку Абрама Гуревича, известного мужского портного, который работал в Лудзе и в Риге.

Мы гордимся нашей молодой землячкой и желаем ей успехов в столь необычной работе, крепкого здоровья и счастья.

Батья Гамзу, Ришон ле-Цион

עולה מלטביה הדליקה משואה ביום העצמאות

לאירה חייטין שעלתה ארצה מריגה בשנת 1993 הוענקה הזכות הגדולה להיכלל בין מדליקי המשואות בטכס יום העצמאות ה-62 למדינת ישראל. שוחחתי עם אירה ועם אמה מוסיה חייטין.

אירה עלתה ארצה עם הוריה בהיותה בת 13 וכיום היא מתגוררת בנהריה. היא בוגרת התיכון במעלות במגמת כימיה ובילוגיה,

לאחר מכן התגייסה לצבא ושרתה כסמלת מבצעים בפיקוד צפון.

עם שחרורה מצה"ל התקבלה ללימודי התואר הראשון במדעי הצמח בפקולטה לחקלאות של האוניברסיטה העברית ברחובות ובה המשיכה גם בלימודים לקראת תואר שני במגמת יערנות

וניהול שטחים פתוחים, מגמה אשר נפתחה רק לאחרונה בישראל. בסיום לימודיה החלה לעבוד כיערנית בקרן הקיימת לישראל.

לדעתה של אירה עובדת היותה האישה הראשונה בארץ העוסקת במקצוע בתחום היערנות יחד עם העובדה שלא נולדה בישראל אלא עלתה מן הגולה— הביאו לבחירתה להדליק משואה.

בהמשך השיחה עם מוסיה חייטין התברר כי שורשיה מצד אימה הם בלודזה שבלטגליה. ותיקי לודזה עוד זוכרים את סבא רבא של אירה ראובן מה-נעים, שאפה לחמים טעימים מאד וגם את סבה אברהם גורביץ', חייט בגדי הגברים הנודע שעבד בלודזה ואח"כ גם בריגה.

אנו גאים ביוצאת לטביה הצעירה ובהישגיה ומאחלים לאירה צרור הצלחות בהמשך דרכה, בריאות ואושר.

בתיה גמזו, ראשון לציון
חברת הנהלת האיגוד

זמן עבודה שלנו
(ул. Каплан 17, Тель-Авив):

בוקר., בוני., בוני. – ס 10:30 דו 14:30

ב זנו זמן עובד זאוונני.
טל. 03-6093476, פזקס 03-6951310
זלכטרוניז פוזז: latest@bezeqint.net

שעות עבודה של משרד האיגוד
ברח' קפלן 17 בתל אביב:

בימים א', ג', ה' משעה 10:30 עד 14:30

בשעות אחרות ניתן להשאיר הודעה.
טל' 03-6093476, פקס 03-6951310
כתובת הדואר האלקטרוני: latest@bezeqint.net

Выражаем соболезнование заместителю председателя Совета
еврейских общин Латвии **Бену Кайему** по случаю смерти его матери

Правление Объединения выходцев из Латвии и Эстонии в Израиле

Предыдущие выпуски «Эцлейну» доступны
в интернете по адресу <http://bit.ly/laesje>

ניתן לעיין בגיליונות הקודמים של העלון "אצלנו"
באינטרנט בכתובת <http://bit.ly/laesje>

Новости из Латвии

В праздник Лаг ба-Омер (2 мая 2010 г.) в рижскую синагогу в торжественной обстановке был внесён **новый свиток Торы**. Чести написания последних букв удостоились посол Израиля Хен Иври, раввин рижской синагоги Мордехай Глазман, председатель общества Шамир раввин Менахем Бар-Кохен, а также друзья члена Попечительского Совета Объединения еврейских общин Латвии Игоря Раппопорта, который преподнес рижским евреям столь ценный подарок.

Подобной церемонии в Риге не проходило уже 70 лет. Она вылилась в настоящий праздник, сотни евреев Риги пели и танцевали не только во дворе синагоги, но и на улице Пейтавас.

* * *

Посол Израиля в Латвии Хен Иври 20 апреля посетил Лиенаю, где обсудил с мэром Улдисом Сесксом возможности сотрудничества в области экономики и культуры. Иври обратил внимание мэра на то, что до сих пор не обозначены точные контуры массовых могил в Шкеде, где в декабре 1941 г. было убито около трёх тысяч евреев. **Вследствие этого могилы могут быть осквернены.**

Мэр обещал до начала работ нулевого цикла провести обстоятельное обследование. Израильский посол предложил привлечь к решению проблемы организации латвийских евреев, а также европейских раввинов для проверки решения с точки зрения еврейской религии. Поступило также сообщение о том, что компания Рапсойл решила уменьшить число ветряков с 20 до 11-и.

Посол принял также участие в презентации книги «Святые среди нас» выпущенной еврейской общиной Латвии. Она рассказывает о жителях Лиенаи и окрестностей, спасавших евреев в 1941–45 годах.

* * *

29 апреля 2010 г. посол Хен Иври посетил Даугавпилс, где открыл выставку «Перелётные птицы границ не знают», посвященную миграции птиц через территорию Израиля. На встрече с ректором Даугавпилского университета проф. Баршевским он обсудил дальнейшее сотрудничество, в частности – расширение обмена студентами, в особенности докторантами. Посол Иври выступил также перед студентами с лекцией о задачах, стоящих перед Израилем.

В беседе с мэром города Янисом Лачплесисом израильский посол согласовал **проведение недели культуры Израиля**, а также установку памятной доски на здании реального училища, которое закончил в 1877 г. Элизер Бен-Иехуда.

חדשות מלטביה

בל"ג בעומר האחרון (2 למאי 2010) התקיים בבית הכנסת של ריגה טכס חגיגי של הכנסת ספר תורה.

שגריר ישראל בלטביה מר חן עברי זכה לכבוד של כתיבת האותיות האחרונות בספר, וכך גם רב בית הכנסת בריגה מרדכי גלזמן, יו"ר אגודת "שמיר" הרב מנחם בר-כהן וגם ידידו הרבים של הנדבן הידוע איגור רפפורט – חבר מועצת הנגידים של איגוד הקהילות והארגונים היהודיים בלטביה, אשר העניק מתנה כה מרגשת ליהודי ריגה.

טכס כזה לא נערך בריגה למעלה מ-70 שנה, זהו אירוע חגיגי ביותר, כאשר מאות מיהודי ריגה שרו ורקדו לא רק בין כותלי בית הכנסת ובחצרו אלא גם ברחוב פייטבס הסמוך.

* * *

שגריר ישראל בלטביה חן עברי ביקר בסוף אפריל 2010 ב-Daugavpils (דווינסק בפי היהודים) ובין השאר פתח באוניברסיטה המקומית את התערוכה – "ציפורים נודדות אינן יודעות גבולות" המתארת נדידת ציפורים מעל ישראל. בשיחה שערך עם הרקטור דנו השניים **בהרחבת שיתוף הפעולה עם ישראל וחילופי סטודנטים** בעיקר דוקטורנטים, כמו כן הרצה השגריר בפני הסטודנטים והשיב על שאלות רבות.

בפגישתו עם ראש העיר Jānis Lāčplēšis עלה גם הרעיון לערוך שבוע תרבות ישראלית. כמו כן סוכם שיוצב לוח זיכרון בבניין בית הספר הריאלי שבו סיים את לימודיו בשנת 1877 אליעזר בן יהודה. אח"כ נפגש השגריר עברי בבית הכנסת (היחידי שנותר מן העשרות שפעלו פעם בדווינסק) עם בני הקהילה, המונה כיום פחות מ-200 איש.

* * *

השגריר חן עברי ביקר ב-20 באפריל בלייפאיה (Liepaja) ונפגש עם ראש העיר Uldis Sesks לדון באפשרויות לשיתוף פעולה בתחומי הכלכלה והתרבות.

השגריר העלה גם את נושא בורות ההריגה בשקדה שבהם נרצחו ב-3 ימים בדצמבר 1941 כ-3000 מיהודי העיר וטרם סומנו קווי גבול מדויקים של הקברים, והוסיף כי העדר טיפול מידי בנושא עלול לגרום לחילול הקברים בעת הקמתם הצפויה של טורבינות הרוח להפקת חשמל. ראש העיר הבטיח לבחון את הנושא באופן יסודי בטרם יתחילו לעבוד.

В помещении единственной восстановленной синагоги города посол встретился с членами еврейской общины, которая насчитывает сегодня около 200 членов.

* * *

В Кулдиге в здании бывшей синагоги будет создано крупное книгохранилище на 50 тысяч книг. Стоимость этого проекта 1,54 миллиона лат, из которых 1,3 миллиона выделяет Европейское сообщество. В здании будет сохранен амвон синагоги и представлены свидетельства истории еврейской общины в Кулдиге.

* * *

2 октября 2010 г. состоятся выборы в 10-й сейм. МИД Латвии планирует открыть за рубежом 24 избирательных участка, в том числе в Тель-Авиве.

השגריר הציג לשתף את אנשי הארגונים של יהודי לטביה ואף את רבני אירופה במציאת פתרון הולם לסוגיה זו מבחינת ההלכה היהדית. יש לציין כי עוד לפני כן הודיעה חברת "Rapsoil" על כוונתה לצמצם את מספר המתקנים מ-20 ל-11.

שגריר ישראל הוזמן לטכס השקת הספר "הקדושים שבינינו" שיצא לאור ביוזמת הקהילה בלטביה ובו מסופר על חסידי אומות העולם מלייפאיה והסביבה, אשר הצילו יהודים בימי השואה.

* * *

בבנין ששימש בעבר בית כנסת בעיר קולדיגה שבחבל קורלנד, מתוכננת הקמת ספרייה – מאגר ספרים אזורי בהיקף של כ-50 אלף ספרים. עלות המיזם מוערכת בכ-1.54 מליון לטים ומתוכנן 1.3 מליון יוקצבו ע"י האיחוד האירופי.

במבנה ישמרו את ארון הקודש ויוצגו מסמכים אודות תולדות הקהילה היהודית בקולדיגה.

* * *

הבחירות לפרלמנט (Saeima) העשירי של לטביה נקבעו ל-2 באוקטובר 2010. משרד החוץ של לטביה עומד לפתוח 24 קלפיות מחוץ לגבולות המדינה כולל אחת בתל אביב.

בטכס ממלכתי ביום הניצחון על גרמניה הנצית הניחו זר מטעם האיגוד הלוחמים של הדיביזיה הלטבית בצבא האדום יעקב קראסין ושלמה קמייסקי. התלווה אליהם נכדו של קראסין – דוריאל.

В день 65-летия Победы венки от нашего Объединения на церемонии в Яд ва-Шем возложили воины 43-й Латвийской дивизии Шломо Камайский и Яков Карасин с внуком Доризлем.

ספרים להזמנה במשרד האיגוד המחירים כוללים דמי משלוח

- השמדת יהודים בלטביה 1941-1944 – קובץ הרצאות, ריגה, 2007 – 70 ש"ח (ניתן לרכוש גם בגרסה הרוסית או אנגלית).
- רשומות תת-אנוש – זכרונות אסיר גטו ריגה ומחנות ריכוז עו"ד אלכסנדר ברגמן. תרגום מרוסית, חיפה, 2009 – 75 ש"ח
- שירים ופואמות מגטאות ומחנות (ביידיש) – זאמלונגען פון קאצעט און גטו לידער, תל אביב, 2010 – 30 ש"ח

את ההמחאה ע"ש איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה נא לשלוח לת.ד. 23574, תל אביב, 61234

Исторический архив Объединения открыт по воскресеньям с 12:00 до 15:00, по средам с 10:00 до 13:00
Посещение в иные дни следует согласовать по телефону 09-9596532 или по e-mail arch.shfayim@gmail.com
Архив находится в Шфаим, (в ста метрах к югу от торгового центра)

הארכיון ההיסטורי של האיגוד פתוח לקהל בימי א' מ-12:00 עד 15:00 ובימי ד' מ-10:00 עד 13:00.
ביקורים בימים אחרים יש לתאם בטל' 09-9596532 או בדוא"ל: arch.shfayim@gmail.com
הארכיון ממוקם במתחם החינוכי בשפיים (כ-100 מ' דרומה מהמרכז המסחרי).
אנו זקוקים למתנדבים יודעי שפות לעזרה בארכיון.

כתובת הארכיון: מרכז חינוכי חוף השרון, בניין קתדרה, שפיים, 60990, почтовый адрес:

**ПРАВЛЕНИЕ БЛАГОДАРИТ ЧЛЕНОВ
ОБЪЕДИНЕНИЯ ЗА ПОЖЕРТВОВАНИЯ**

2000 шек. **Моше Таубин** (*Кфар Адумим*) в память матери педиатора **Ривы Таубин** (Фогельман) ученицы ивритской гимназии в Риге, преданной матери и бабушке, скончавшейся в мае 2010 г. в Кфар-Сабе

300 € **Зев Коцин** (*Берлин*) – в память о своем наставнике рижанине **Буби Цейтлине**, узнике Гулага, активисте еврейского движения. К 20-летию со дня смерти (16 июня).

1080 шек. **Яков Каплан** (*Тель-Авив*) с семьей в память о матери **Гите Каплан** (родившейся в 1903 г. в семье главы еврейской общины Бакшта в Юрьеве-Тарту) и жене **Саломее-Соне Каплан** (Плешка), скончавшимся зимой 2009 г.

1000 шек. **Мирьям Рапопорт** (*Тель-Авив*) в память о родителях **Якове Блюме**, скончавшемся в Мюнхене, матери **Леи**, скончавшейся в Израиле и многочисленных родных убитых в Шоа и погибших в лагере в Соликамске а также в память о муже д-ре **Херберте Рапопорте**

500 шек. **Элинаар Флор** (*Тель-Авив*) – в память о матери **Доре** (ур. Хайтов) и отце **Йосифе Ицух-Бен-Шмуэль**, приехавшим в Палестину из Таллинна в 1936 г.

100 € **Илья Арон** (*Зилупе – Вена*) во время визита в Израиль – в знак оценки деятельности Объединения

360 шек. **Иегошуа Эльяшив** (*Хайфа*)

На работу архива в Шфаим поступили пожертвования:

400 шек. **Аврон Коэн** (*Сидней, Австралия*)
150 шек. **Нехемия Оргад** (*Гольдберг, (Герцлия)*)
100 шек. **Исраэль Хан** (*Тель-Авив*)

**אנו מודים לחברים אשר העבירו
תרומות לפעילות האיגוד**

2000 ₪ **משה טאובין** (כפר אדומים) – לזכר אימו **ריבה טאובין** ז"ל (לבית פוגלמן), שנפטרה בכפר סבא במאי 2010. ד"ר טאובין, רופאת ילדים עזרה לאלפי אנשים במשך יובל שנים, ציונית עוד מימי חברותה בבית"ר לטביה, תלמידת הגמנסיון העברי בריגה, אם וסבתא נאמנה למשפחתה

300 € **זאב קוצין** (ברלין), לזכר ידידו ומחנכו **שמואל (בובי) צייטלין**, מן הפעילים המרכזיים במחתרת הציונית בשנות ה-60 וה-70, במלואות 20 שנה לפטירתו (כ"א בסיון תש"ן – 14.06.1990)

1080 ₪ **יעקב קפלן** (תל אביב) ומשפחתו – לזכר האם, הסבתא וסבתא-רבה **גיטה** (ילידת 1903, בת ראש קהילת טארטו, באקשט) ולזכרה של רעייה, אם וסבתא **שלומית-סוניה** (לבית פלשקה) שנפטרו בתוך חודש אחד, בחורף תש"ע.

1000 ₪ **מרים רפפורט** (תל אביב), לזכרם של אביה **יעקב בלום** שנפטר במינכן ואמה **לאה** שנפטרה בארץ ושל קרוביה הרבים שנספו בשואה ובמחנות ה-Gulag. ולזכר בעלה ד"ר **הרב רפפורט ז"ל**

500 ₪ **אלינער פלור** (תל אביב) לזכר הוריה **דורה** (לבית קיטוב) ו**יוסף בן-שמואל-איצור**, ציונים וחלוצים שעלו לארץ בשנת 1936 מטאלין, אסטוניה

100 € **איליה אהרון** (זילופה – וינה) – לאות הערכה לפעילות האיגוד

360 ₪ **יהושע אלישיב** (חיפה)

התקבלו תרומות לפעילות הארכיון בשפיים:

400 ₪ **אברון כהן** – סידני, אוסטרליה
150 ₪ **נחמיה אורגד** (גולדברג) – הרצליה
100 ₪ **ישראל האן** – תל אביב

אצלנו / בטאון איגוד יוצאי לטביה ואסטוניה בישראל • גליון מס' 21 • יוני 2010 / סיון תש"ע

המערכת: אלי ולק, אליהו היימן, דוד מורין, אלה ברקן. דוא"ל: latest@bezeqint.net

עריכה והגהה בעברית: אלה ברקן • ביצוע גרפי: שאול בלוצ'קובסקי